

Didžiosios kovos prie Smolensko eiga ir rezultatai

Priešas čia turėjo nepaprastai didelių nuostolių. Buvo paimta 310.000 belaisvių, 3.205 tankai, 3.120 patrankų ir neapžvelgiama kitokia karo medžiaga

Iš Vyriausiosios Fiurerio būstinės. VIII-7. ELTA. Vyriausioji karinių pajėgų vadovybė, DNB žiniomis, praneša:

Kaip specialiaame pranešime jau buvo paskelbta, generolo feldmaršalo von Bocko kariuomenės grupė, veikdama drauge su generolo feldmaršalo Kesselringo oro laivynu, didžiąją Smolensko kovą baigė pergale. Mūsų nuostoliams esant saikiems, kruviną priešų nuostolius yra nepaprastai dideli. Į mūsų rankas pateko 310.000 belaisvių. Buvo paimta 3.205 tankai, 3.120 patrankų ir neperžvelgiama kitokia karo medžiaga. Sovietų karo aviacija neteko 1.098 lėktuvų.

Apie kovos eigą dabar gali būti pranešta štai kas: dar prieš dvigubos kovos ties Baltstoge ir Minsku pabaigą greitieji kariuomenės ir ginklų SS junginiai susidūrė su smarkiai ginama Stalino linija, kuri — čia įrengta už Dniepro ir Dauguvos aukštupio — sutvirtintuose Mogilevo, Or-

šos, Vitebsko ir Polocko miestuose turėjo milžiniškus bazių įrengimus.

Per sunkias kovas abipus Polocko pavyko sudaryti atramos mazgus. Liepos 11 d. buvo paimtas Vitebskas ir pralaužtas atkakliai ginamas Dniepro ruožas į pietus nuo Mogilevo ir Oršos, planingai, paremiant vietiniais netikėtumais, puolus ir forsavus upę. Sekančiomis dienomis greitieji junginiai plačiu frontu abipus Oršos Smolensko kelio veržėsi pirmyn į rytus. Liepos 16 d.

viena motorizuota pėstininkų divizija, kovodama šaltais ginklais, paėmė priešų nepaprastai atkakliai ginamą Smolenską ir atlaikė jį nuo nepalaujamų miršusio priešų puolimų.

Kai prasilaūžimas į pietų rytus, rytus ir šiaurės rytus nuo Smolensko, neatsižvelgiant į sunkiau-

sius priešpuolius, buvo praplečiamas šarvuotųjų junginių ir motorizuotųjų pėstininkų divizijų, išsiskleidžiančios pėstininkų divizijos, pasireikšdamos nepaprastu žygiu ir kovos pajėgumu, priden-gė priešų nuolat puolamus smogiamojo kylio sparnus ir parėmė greitųjų junginių pralaužto bei atskiras, dar pajėgiančias kovoti grupes išsklaidyto priešų apsupimą.

250 kilometrų plačiame ir 150 kilometrų gilumon siekiančiame plote tuo būdu kilo galybiška kova, kurios svarbiausios vietovės greta Smolensko paminėtinos Vitebskas, Polockas, Nevelis ir Mogilevas.

Nusiminimo atkaklumu ir kruvinausiomis aukomis apsuptosios priešų dalys, grumdamosios beveik keturias savaites, mėgino vėl atgauti savo laisvę, o naujai atgabentos kariuomenės dalys tuo tarpu buvo metamos į kovą joms pa-

dėti išsilaisvinti. Visi šie mėginimai nepasisekė dėl mūsų kariuomenės dalių paslankumo ir ištvermės. Plote tarp Dniepro, Dauguvos ir Smolensko apsuptų sovietų karinės pajėgos junginių likimas buvo nulemtas. Dėl vokiečių vadovybės pranašumo, žemesniosios vadovybės iniciatyvos ir karių drąsos bei ištvermės, neatsižvelgiant į sunkiausias aplinkybes pastiprinimams pritraukti,

čia buvo pasiektas laimėjimas, kuris mūsų karo veiksmams tęsti turį lemiamą reikšmę.

Šiai pergalei pasiekti karinės oro pajėgos suvaidino žymų vaidmenį. Nepalstamai veikdami, karo aviacijos junginiai sudarė žvalgybos pagrindus kovoms ant žemės vadovauti. Naikintuvų, smingamųjų kovos ir kovos lėktuvų junginiai, paremti tolimosios žvalgybos lėktuvų, sunkiausiomis aplinkybėmis kovojo prieš opera-

tyvinius priešų rezervus ir apsup-tasias jo dalis. Jie su pasiryžimu puldavo ten, kur buvo svarbu palaužti priešų pasipriešinimą, su-triuškinti jo priešpuolius ir drau-ge su priešlėktuvine artilerija iš-sklaidyti jo veikimą iš oro.

Šių veiksmų metu buvo sunaikinti 126 geležinkelio traukiniai, 6 šarvuoti traukiniai, tūkstančiai autovežimių ir 15 tiltų.

Labai sėkmingai karinės oro pajėgos prisidėjo taip pat ir kovoje su priešų požeminiais sutvirtinimais bei pabūklų pozicijomis ir su jo tankais.

Šios milžiniškos kovos eigoje karžygiškai dalyvavo generolo feldmaršalo von Klugės ir genero-lų pulkininkų Strausso bei Barono von Weichso armijos, generolų pulkininkų Guderiano bei Hotho šarvuotųjų grupės ir aviacijos ge-nerolų Loerzerio ir barono von Eichthofeno karo aviacijos junginiai.

Stipresni kovos lėktuvų junginiai praėjusią naktį vėl puolė Maskvą. Pasiekta daug taiklių bombų pataikymų į vieną lėktuvų fabriką Maskvos upės kilpoje ir į rytus nuo jos kilo daug didelių gaisrų.

KITUOSE FRONTUOSE

Kovoje prieš britų aprūpinimo laiviniškystę kovos lėktuvai naktį į rugpjūčio 7 d. rytiniame Britanijos pakraštyje nuskandino vieną 10.000 tonų prekybinį laivą. Rytinėje ir vidurinėje Anglijoje sėkmingai buvo bombarduoti keli aerodromai. Lamanšo sąsiauryje sargybiniai laivai numušė vieną britų bombonešį.

Šiaurės Afrikoje vokiečių kovos lėktuvams pavyko taikliai numesti stambaus kalibro bombas į įvairių medžiagų sandėlius ties Tobruku ir Marsa Matruku. Kitas sėkmingas puolimas iš oro, kurį įvykdė vienas stipresnis vokiečių kovos lėktuvų junginys, buvo nukreiptas į Suez'o uosto įrengimus.

Praėjusią naktį įvairiose vakarų ir pietų vakarų Vokietijos vietose priešas numetė padegamųjų ir sprogdinamųjų bombų. Tarp civilinių gyventojų yra nežymus skaičius užmuštų ir sužeistų. Naktiniai naikintuvai ir priešlėktuvinė artilerija numušė penkis britų bombonešius.

Rytų karo lauke pasiekti rezultatai pralenkia pačias drąsiausias viltis

Berlyno ir Romos spaudos balsai apie vokiečių kariuomenės laimėjimus

BERLYNAS. E. Berlyno spauda savo įžanginiuose komentuoja, kaip DNB praneša, specialius vyriausiosios vokiečių kariuomenės pranešimus apie vokiečių laimėjimus Rytuose. Laikraščiai pabrėžia, kad

tie laimėjimai ne tik pavertė niekais priešų iliuzijas, bet žymiai prašoko ir drąsiausias vokiečių viltis.

Laikraščiai taip pat talpina ir nugalėtojiškos vokiečių kariuomenės vadų atvaizdus, kurie parodė vokiečių kariuomenei kelius į pergalę.

„Voelkischer Beobachter“ iš pradžių trumpai nagrinėja kovos eigą, apibūdindamas vyriausiosios kariuomenės vadovybės pranešime pažymėtąsias

tris svarbiausias karo veiksmų sritis: Estiją, Ukrainą, Smolenską, kur šiuo metu nesulaikomai vyksta toliau vokiečių ofenzyva.

Priešas, pareiškia laikraštis, be abejonės, visuose frontuose labai atkakliai spirsi, tačiau vokiečiai žino, kad

tas priešinimasis suteikia vokiečių kariuomenei istorinę progą įrodyti, kad ji pasiryžusi baigti savo pradėtąjį puolimą Rytuose laimėjimu.

Kovų smarkumas ir vokiečių kareivių herojiškumas rodo, kokio didelio istorinio masto yra tas sprendimas, dėl kurio šiuo metu kovojama Rytų karo laukuose. Bendrai paėmus, konstatuoja laikraštis, specialus vyriausiosios kariuomenės vadovybės pranešimas teikia pasauliui įtikinamą karinės padėties vaizdą ir rodo pažymėtinai palankius laimėjimus, kurių pasiekė gerai užplanuotos ir praverstos vokiečių kariuomenės operacijos.

Pasak „Boersenzeitung“, specialūs vyriausiosios kariuomenės vadovybės pranešimai reiškia ne ką kita, kaip tai, kad puolantiųjų priešų armijų elitas yra sumuštas ir kad, be to, atimta didelė dalis pajėgumo ir antrajai priešų kariuomenės bangai, kuri buvo paruošta pačioje Stalino linijoje ir už jos. Laikraštis pabrėžia, kad tuo buvo paverstas niekais sovietų siekimas išlaikyti už vokiečių

ginklų veikimo ribos didžiuosius sovietų valstybės centrus: Leningradą, Maskvą ir Kijevą.

Nė viena Stalino viltis iki šiol nepasitvirtinusi. Bolševizmas nebegalys išvengti sunaikinimo.

„Deutsche Allgemeine Zeitung“ ypatingai pažymi vokiečių kareivių narsumą.

Šio paties atkakliausiojo per visą karą prieš atžvilgiu jie yra atlikę beveik daugiau, negu žmogus gali. Jų herojiškumą įgalino pasiekti tuos milžiniškus laimėjimus ir duoda vokiečiams tikrumą galutine pergale.

ROMA. E. DNB praneša, kad Romos spauda dominuoja vokiečių kariuomenės vadovybės pranešimai apie laimėjimus. Didžiulės per visą pirmąjį puslapį antraštės skelbia skaitytojams milžiniškus laimėjimų skaitmenis.

„Messaggero“ rašo, kad rezultatai toli pralenkia pačias drąsiausias viltis.

Tokie laimėjimai esą pasiekti dėka visos eilės veiksmų: dėl vyriausiosios vokiečių kariuomenės vadovybės genialumo, nepalyginamo vokiečių kareivių narsumo, dėl ginklų tobulumo, tikslios tiekimų ir pastiprinimų organizacijos, be to, dėl reguliarių ir užtikrintų ryšių, leidusių išlaikyti vienągą vadovavimą karo veiksmams pačiame didžiausiam karo istorijoje fronte. Pas priešą gi, kuris kovojo trijuose askiruose fronto sektoriuose trimis atskiriomis, jokių ryšių neturintiomis ir todėl savarankiškai veikusiomis kariuomenėmis, vyravo visiška netvarka. Tie specialūs pranešimai, rašo toliau laikraštis,

kategoriškai demaskuoja ir Londono radijo šmeižtus,

parodydamį tikrąją teisybę. Dar kartą esą įrodyta, kad vienintelis priešų propagandos šaltinis yra melas, vikriai panaudojant kariniais sumetimais susidarancius tylėjimo ir rezervuotumo tarpus. „Popolo di Roma“, kuris, kaip ir kiti laikraščiai, be rezervų gerina vokiečių kareivių narsumą, lygindamas Sovietų Sąjungos karinius galumus su jau padarytais jai nuostoliais, pateikia ryškų vaizdą,

kiek sunkūs yra tie pralaimėjimai. Vokiečių kariuomenės Rytuose naudojamoji taktika yra nauja taktika, pareiškia laikraštis. Vokiečių generalinis štabas nesinaudojantis kiekviena proga ta pačia taktika.

Vokiečių strategijos triumfas yra tas, kad Stalinas buvo priverstas ištraukti į baisias naikinamasias kautynes, kurios sudarė būtinas sąlygas lemiamam laimėjimui.

VAKAR VIRŠUM LAMANŠO VĖL BUVUSI SMARKI KOVA

BERLYNAS. E. Aviacijos kovos viršum Lamanšo kanalo, kaip DNB praneša, rugpjūčio 7 dieną vėl įgijo didesnę masą.

Iš viso buvo numušta 10 „Spitfire“ lėktuvų.

Po to, kaip anksį rytą ties Calais vienas „Spitfire“ buvo numuštas,

priešpriet britų bombonešiai, stiprios naikintuvų apsaugos lydimi, mėgino išveržti į okupuotosios teritorijos pakraščio sritį tarp Belgijos ir Prancūzijos sienos ir Boulogne. Įvyko karšta oro kova su vokiečių naikintuvais, kurios metu, ligšiol turimomis žiniomis, buvo pašauti devyni „Spitfire“ lėktuvai. Vokiečiai nuostolių neturėjo.

BERLYNAS. E. DNB praneša, kad sovietų informacijų tarnybos paskutinėmis dienomis paskelbtai pranešimai apie tariamus bolševikų karo laivyno pasisekimus Baltijos jūroje informuoti vokiečių sluoksnių laikomi visiškai pramanytais.

AMSTERDAMAS. E. DNB pateikia Londono informacijų biuro žinią, kad Anglijoje, be pieno, sunormuojamas ir sūrio vartojimas. Be to, numatoma imtis griežtų priemonių prieš spekuliaciją.

Žuvo Bruno Mussolinis

Italijos karalius ir Fiureris Mussoliniui pasiuntė užuojautos telegramas

ROMA. VIII. 7. ELTA. DNB žiniomis, antrasis Dučės sūnus aviacijos kapitonas Bruno Mussolinis ketvirtadienį apie 10 val., kaip oficialiai pranešama, netoli Pizos, skridamas bandomuoju lėktuvu, nukriko ir užsimušė. Bruno Mussolinis gimė 1918 m. IV. 22 d. Milane. Būdamas lakūnu Abisinijos kare 1936 metais jis už narsumą buvo apdovanotas medaliu. 1938 metais jis dalyvavo „žaliųjų pelių“ skridime į Pietų Ameriką ir vėliau buvo paskirtas italų orinio susisiekimo bendrovės „Lati“, palaikiusios ryšius su Pietų Amerika, generaliniu direktoriumi. Albanijos kare jis vadovavo vienai aviacijos eskadrilei, kur vėl pasižymėjo narsumu. Be to, pirmąją italų graikų karo dieną 1940 metų gruodžio 28 dieną jis dalyvavo Pirėjaus iš oro puolime.

ROMA. E. DNB žiniomis, dėl mirtinio aviacijos kapitono Bruno Mussolinio kritimo Stefano agentūra dar papildomai praneša: „Šiandien priešpriet netoli San Giusto aerodromo (Pizoje) dėl iki šiol nežinomų priežasčių nukrito

vienas naujas keturių motorų bombonešis, kuriuo buvo atliekamas bandomasis skridimas. Iš igulio narių rasti užmušti: pilotas kapitonas Bruno Mussolinis, eskadrilės viršininkas, antrasis pilotas vyr. leitenantas Vitalinis ir dar vienas igulio narys. Keturi igulio nariai, taip pat vienas darbininkas buvo sužeisti. Dučė, lydimas aviacijos vyriausiojo štabo viršininko generolo Pricolo, tuojau atskrido į Pizą. Kartu su vyresniuoju savo sūnu-

mi, aviacijos vyr. leitenantu Vittorio Mussoliniu, Dučė atvyko į karo ligoninę, kur buvo pašarvotas Bruno Mussolinis. Karalius ir imperatorius pasiuntė Mussoliniui telegramą, kurioje reiškia nuoširdžią užuojautą dėl šios skaudžios nelaimės“.

BERLYNAS. VIII. 7. ELTA. DNB žiniomis, Fiureris pasiuntė Dučei telegramą, kurioje nuoširdžiais žodžiais išreiškia savo giliausią užuojautą.

Galicijoj rastas baises radinys

BERLYNAS. E. Kaip DNB patyrė, Galicijoje, Dobromilo srityje rastas baises radinys. Čia druskos kasyklose yra maždaug 40 metrų gilumo duobė. Šią duobę bolševikai iki kraštų primetė nušautų apylinkės gyventojų lavonų. Dieną ir naktį, kaip pasakoja mačiusieji vietiniai gyventojai, į šią druskos duobę važiuo bolševikų sunkvežimiai, saugojami policininkų, ir metė į duobę lavonus. Kariuomenė apsupo apylinkę, kad nei

darbininkai, nei kiti gyventojai negalėtų prieiti. Atsargiai vertinant,

į šią duobę buvo sumesta 600 lavonų.

Didžioji lavonų dalis yra atgabenta iš netolimo GPU kalėjimo.

Į tą kalėjimą bolševikai varė vyrus ir moteris, senelius ir vaikus, kur juos kankindavo, mušdavo, baidydavo arba sušaudydavo.

Smarkiai sumušta bolševikų kariuomenė Ukrainoje

ŽINIOS IŠ RYTŲ FRONTO

BERLYNAS. VIII. 7. ELTA. Ukrainoje rugpjūčio 6 dieną, kaip DNB praneša,

pergalėmis pasižymėjusi vokiečių kariuomenė dar toliau pasistūmėjo. Ji įsismėgė į besitraukiančius sovietų junginius ir ta proga paėmė daug traukinių su karo reikmenimis ir apranga.

Sovietų sprogdinamosios komandos buvo sunaikintos dar nespėjusios atlikti savo uždavinio. Mažesni išsklaidyti sovietų kariuomenės daliniai, pametę kontaktą su savo besitraukiančiais junginiais, bandė prasimušti pro priešakines vokiečių kariuomenės linijas. Rugpjūčio 6 dieną vokiečių ir sąjungininkų kariuomenė

tas bolševikų pajėgas apsupo ir sunaikino.

Likusioji Ukrainoje apsuptos sovietų kariuomenės dalis greitai liku bus sunaikinta.

Beviltiškos bolševikų pastangos praslaužti baigėsi jų sunkiais nuostoliais. Didelis belaisvių skaičius r grobio kiekis vis dar tebeauga.

Vienas vokiečių kovos lėktuvų junginys rugpjūčio 6 dieną netikėtai puolė didelę sovietų kariuomenės stovyklą Šiaurės fronto užnugaryje. Septyni kareivių pilni barakai bomboms pataikius buvo sunaikinti. Daugelis kitų kareivinių patalpų buvo smarkiai apmėtytos bombomis ir padegtos. Bombų nekludytieji bolševikai mėgino iš to pragariško bombardavimo pabėgti, tačiau buvo vokiečių aviacijos apšaudyti. Sovietai turėjo nepaprastai didelius nuostolius. Sunkūs ir kruvini bolševikų nuostoliai diena iš dienos didėja visame Rytų fronte. Rugpjūčio 6 dieną prieš vienos tik vokiečių divizionų kovos liniją buvo suskaičiuoti trys tūkstančiai, prieš vienos baterijos poziciją — 600 žuvusių sovietų kareivių. Vokiečių nuostolių tose vietose negalima nė lyginti su bolševikų nuostoliais.

BERLYNAS. VIII. 7. ELTA. Rugpjūčio 5 d. į rytus nuo Smolensko apsuptieji bolševikai, kaip DNB praneša, mėgino, panaudodami savo paskutines jėgas, pasiekti į rytus einantį automobilų plentą, norėdami juo prasiveržti toliau. Tačiau sustiprinta vokiečių pėstininkų kuopa atmušė su kruvinais priešais nuostoliais tą sovietų kontrataką.

Popiet ta vokiečių kuopa jau buvo plentą užtvėrusi ir pasiuntusi savo evangardą į miško pakraštį. Staiga prasidėjo smarki artilerijos ugnis, kuria prisdengdami bolševikai pradėjo pulti plentą. Sovietų puolimą rėmė 7 tankai iš kairės ir 5 — iš dešinės. Vokiečių kuopos vadas, stebėjęs nuo kalvos puolimą, pamatė sužibėjusius saulėje bolševikų durtuvus. Bolševikai, susispietę paskirais būriais, žygiavo tiesiai rugių lauku, kar-

tas nuo karto sustodami ir pradėdami šaudyti. Tokiu būdu jie prisiartinio iki 400 metrų. Staiga kuopos vadas įsakė pradėti ugnį. Bolševikai nepaprastai nustebo tą ugnimi iš sparno ir buvo likviduoti, nespėję nė pamatyti vokiečių pozicijų. Tuomet pasileido pirmyn sovietų tankai ir privažiavo gana arti prie vokiečių pozicijų. Tuo pat momentu į sovietų mašinas pasipylė prieštankinės granatos. Tankai, padegti ir sušaudyti, pasiliko rugių lauke. Taip baigėsi, palaužtas vokiečių prieštankinių pabūklų, sunkių granatavaidžių ir kulkosvaidžių ugnies, paskutinis sovietų mėginimas prasiveržti.

BERLYNAS. VIII. 7. ELTA. DNB praneša, kad vokiečių kovos lėktuvai ir naikintuvai rugpjūčio 6 d. į pietų rytus nuo Smolensko sunaikino 16 upių laivų, kuriuos bolševikai naudojo transportui, sunaikinus geležinkelius. Puolant sovietų transporto ir pastiprinimų voros puolimus tą pačią dieną buvo sunaikinti 234 autosunkvežimiai. Visi svarbesnieji ruožai didžiojoje Dniepro kilpoje numestomis bombomis buvo perkirsti. Daugelis traukinių, kuriais turėjo būti atgabenta pastiprinimų sovietų kariuomenės dalims, buvo sunaikinti. Viduriniame fronto ruože vokiečių kovos lėktuvai nutildė keturias priešlėktuvines baterijas. Vienas netoli įrengtas benzino tankas nuo kelių taiklių pataikymų užsidedė. Kruvini sovietų kariuomenės dalių nuostoliai nuo šių vokiečių puolimų yra labai sunkūs.

BERLYNAS. VIII. 7. ELTA. DNB patiria, kad vieno žvalgybos lėktuvo stebėtojas rugpjūčio 5 d. numušė ir padegė ties Petrapiliu

8 užtvėriamuosius balionus, apgadinamas, be to, dar 17 kitų.

BERLYNAS. VIII. 7. ELTA. DNB praneša, kad viduriniame Rytų fronto sektoriuje vokiečių kovos lėktuvai trečiadienio būvyje bombardavo ir sunaikino 7 sovietų baterijas ir daugiau kaip 100 sunkvežimių. Smarkūs kovos lėktuvų ir naikintuvų puolimai buvo nukreipti prieš bolševikų mėginimus performuoti visiškai pakrikusius apsuptus sovietų dalinius. Sovietams buvo padaryta didelių nuostolių žmonėms.

Vokiečių kovos lėktuvai, puldami rugpjūčio 5 d. šiauriniame Rytų fronto sektoriuje du sovietų aerodromus, sunaikino žemėje 25 sovietų lėktuvus. Du sovietų naikintuvai, mėginusieji pulti vokiečių lėktuvus, buvo numušti. Vokiečių smingamųjų lėktuvų junginys rugpjūčio 5 d. smarkiai ir sėkmingai puolė sovietų šarvuotuosius traukinius. Du traukiniai, kuriuos buvo mėginta atgabenti į prasiveržusių į priekį vokiečių dalinių sparną, buvo sunaikinti, pataikius į juos stambiomis bombomis. Bombos pataikė taip pat į rezerviniuose bėgiuose stovėjusį prekių traukinį, kuris visiškai sudegė. Kitoje vietoje trečias šarvuotas traukinys, bomboms pataikius į geležinkelio pylimą, buvo sustabdytas, o paskui taip pat visiškai sunaikintas. Vokiečių lėktuvams sėkmingai bombarduojant sovietų municijos sandėlius ir tiekimo voras, keliuose sovietų kariuomenės daliniuose pasireiškė municijos trūkumas. Tą patvirtina įvairiose fronto vietose nusilpnėjusi prieš artilerijos ugnis. Bolševikų mėginimai užtikrinti sau municijos, maisto ir skysto kuro pristatymą transporto lėktuvais bendrai paėmus nepavyko.

Ką anglai rašo apie Amerikos ministerius

VASHINGTONAS. E. Demokratų senatorius Wheeleris, DNB žiniomis, perskaitė senatė vieno britų majoro laiško anglų karo ministeriui Marghessonui šio karininko lankymosi su tarnybiniais uždaviniais Jungtinėse Valstybėse šių metų balandžio mėnesį progą. Šiame laiške Jungtinių Valstijų karo ministeris Stimsonas apibūdinamas „padoriu, garbingu, britams palankiu žmogumi“, kai apie Knoxą majoras pareiškia, jog šis aistringai veikia už neatidėliojamą Jungtinių Valstijų įstojimą į karą. Jeigu Jungtinės Valstybės rytų istotų į karą, — toliau pasisako britų karininkas, — jos turėtų konstatuoti, jog neturima karui vesti beveik nieko. Rooseveltas laiško autoritais apibūdinamas „didžiausiu visų laikų diktatoriumi“. Senatorius Whee-

leris dėl laiško pridūrė, kad jis parodo, ką anglai iš tikrųjų galvoja apie Jungtines Valstybes. Jeigu jis, Wheeleris, irgi kritikavęs Rooseveltą politiką, tai to nedaręs tokia aštria forma, kaip tas daroma kai kurių anglų, kurie atvyksta į Jungtines Valstybes iš jų pinigų gauti.

AMERIKOS KARO LAIVYNO MINISTERIUI LEIDO PRAILGINTI KARO TARNYBOS LAIKĄ

NEW YORKAS. E. „New York Times“ praneša, DNB žiniomis, iš Vašingtono, kad atstovų rūmai priėmė įstatymą, kuriuo karo laivyno ministeriui leidžiama privalantiems tarnauti kariuomenėje tarnybos laiką karo laivyno dalyje ir pajūrio sargybose tiek prailginti, kiek tai atrodys reikalinga.

Vokiečių kariuomenės laimėjimai Japonijoje ir Prancūzijoje sukėlė didžiausią sensaciją

TOKIO. E. Vyriausios vokiečių kariuomenės vadovybės pranešimai apie didelius laimėjimus, DNB žiniomis, Japonijos politiniuose sluoksniuose sukėlė didžiausią sensaciją. Japonų viešoji nuomonė rodo didžiausią susidomėjimą tolimesniu strateginės padėties vystymusi Rytų fronte. Nepaprastai gyvo susidomėjimo vaizdą rodo japonų spauda, sensacingai skelbdama vokiečių laimėjimų pranešimus ir savo Berlyne esančių korespondentų gausias informacijas. Laikraščiai ypatingai pabrėžia vokiečių pareiškimą, kad nuo šiol prasideda lemiamoji karo su sovietais fazė.

VICHY E. Vyriausiosios vokiečių kariuomenės vadovybės specialūs pranešimai apie karo veiksmų prieš sovietų Rusiją rezultatus, kaip DNB praneša, padarė prancūzų visuomenei didelį įspūdį. Neokopuotosios Prancūzijos teritorijos spauda vokiečių kariuomenės pranešimų duomenis paskelbė milžiniškomis antraštėmis, ypač belaisvių skaičius ir grobio kie-

kus. „Moniteur“ rašo, kad vokiečių sovietų 1941 metų karas jokiū būdu negali būti lyginamas su 1914—18 metų karu. Prieš 25 metus tekę būti liudininkais milžiniškų kovų, tačiau jos buvusios priklausomos nuo erdvės ir laiko. Šiandien Rytų Europoje vyksta visiškai nauji dalykai. Jau septynios savaitės vyksta be pertraukos mūšis, kuris išsiplečia milžiniškiausiu, istorijoje dar nežinomu, frontu. „Effort“ pareiškia, kad turint galvoje Sovietų Sąjungoje naudojamą atstumą, vokiečių kariuomenės laimėjimai per pirmąsias šešias savaites yra imponuojami. „Action Française“ vokiečių kariuomenės pranešimų paskelbimo progą nurodo į vokiečių kariuomenės rastus bolševikų niekšiškus darbus. Laikraštis pateikia keletą vaizdų, ypač iš Lvovo, ir pastebi: „Žiauriausias istorijos laikotarpiais nedaug tėra buvę panašių metodiško barbariškumo pavyzdžių. Žvėriškiausias brutalumas lieka tik šešėlis, lyginant su bolševikų žiaurībėmis“.

Anglų ir amerikiečių pasiuntinybės Šveicarijoje varo šmugelį

MILANAS. E. DNB žiniomis, antrašė „Anglai, naudodamiesi diplomatiniais kurjeriais, apeina šveicarų kontrolę“, laikraštis „Gazetta del Popolo“ paskelbė iš Romos tokį pranešimą: „Iš Zenevos saltinių mums pranešama, kad anglų pasiuntinybė Berne, norėdama apeiti Šveicarijos eksporto kontrolę, nuolat lauko diplomatinio susisiekimo taisyklės, per diplomatinis kurjerius šmugeliuodama iš Šveicarijos gaminių dalis arba svarbius vienus, būtent degtųjų dalis ir laikrodžių akmenis, kurie yra būtina reikalingi tam tikriems sproginiams ir kuriuos gamina specialieji šveicarų pramonė. Jungtinių Valstijų pasiuntinybė, anglams pagelaujant, nepaisydama, kad tuo būdu pažeidžia Šveicarijos interesus, taip pat dalyvauja tame slaptame nelegaliame eksporte“.

skendo. Tik dalis įgulos išsigelbėjo viltimis, tačiau jiems gyviems pasiekti sausumą arba kurį nors pagalbon atplaukiantį laivą mažai tesama vilties, kadangi audra toje jūros dalyje vis tebėra labai smarki.

ROOSEVELTAS SĖKMINGAI MESKERIOJA...

NEW YORKAS. E. DNB žiniomis, vis tebėra neaiškus klausimas, ar Rooseveltas susitiko su Churchilliu. Oficialūs pranešimai iš prezidento jachtos yra neįdomūs. Juose tikrai pranešamos oro sąlygos ir žinios, kad Rooseveltas sėkmingai žvejoja. Priešingai, laikraštis „New York Herald Tribune“ iš Vašingtono praneša, kad Amerikos karinių pajėgų viršininkas dalyvauja Roosevelto pasitarimuose su Churchilliu.

PER AUDRĄ PASKENDO JAPONŲ LAIVAS

TOKIO. E. Japonų laivas „Kanu Maru“, kuris į pietus nuo Kiušiu pateko į taifūną ir kurio gelbėti išplaukė visa eilė laivų. DNB gautomis vėliausiomis žiniomis, nu-

skendo. Tame sąraše yra pavardės 37 karininkų ir 16 puskarininkų. Būsią paskelbti tolimesni sąrašai.

Prancūzijos kardinolų ir vyskupų susirinkimas

PARYŽIUS. E. DNB žiniomis, Paryžiaus spauda skelbia nutarimus, kuriuos praėjusio mėnesio pabaigoje padarė okupuotosios srities kardinolai ir arkivyskapai, dalyvaujant Lyono kardinolui Gerlier. Šiais nutarimais Prancūzijos katalikų bažnyčia žada prisidėti

prie šalies atstatymo, laikytis toli nuo bet kurios politikos ir savo veiklą aprėžti grynai religiniais, apaštalavimo ir socialiniais tikslais. Jame kviečia visus prancūzus laisvai laikytis vyriausybės atžvilgiu ir vieningai telktis aplink maršalą Petainą.

Nepaprasti Stalino jaunystės nuotykių

Kaip vagištis, apgavikas ir banditas pasidarė „viso pasaulio proletarų tėvas“

augą vynuogės. Bet Josifas Džugašvilius jau penktą klasę būdamas buvo tiek pasileidęs ir suchiliganėjęs, kad po to, kai jis pavogė direktoriaus chromo odos batų,

jį iš mokyklos visiškai išmetė. Tada Josifas grįžo pas tėvą namo ir ketletą metų padėjo vyno parduotuvėje aptarnauti svečius. Čia jaunasis Stalinas plačiai parodė pirmuosius savo gabumus: jis išimiklino sumanią apgaudinėti vyninės lankytojus. Vyninė įgavo blogą vardą, ir jos lankytojų skaičius ėmė kaskart mažėti.

Tada Josifas Visarionovičius sumanė išgyti pinigų kitais būdais. Jis susidėjo su keliais neaiškiais vaikėzais, sudarė plėšikų gaują ir su jais persikėlė į Batumą. Išsyk

gauja vertėsi smulkesniais plėšimais bei vagystėmis, o vėliau pradėjo užsiminėti ir stambesniais.

Vienas iš žymesniųjų ano meto Stalino žygdarbių buvo Tifliso valsčių bėgimas aplėšimais.

Policija griežėsi energingai banditų ieškoti, juos sugavo ir sukiojo į Batumo kalėjimą. Bet Stalino sumanumo dėka jie iš kalėjimo paspruko, po pamatais išsikasę slaptą išeią.

Pasislapstęs kurį laiką Kaukazo tarpekliuose, Stalinas pagaliau nusibastė į Baku. Čia jo tamsi praetis nebuvo žinoma, ir jis gavo darbo pas naftos pramonininką Muchtarovą. Baku mieste Stalinas susipažino su kažkokiu Hanlari, irgi neaiškios praeities vyruku, ku-

ris čia atsibeldė, kai kitur jam buvo pasidarė per karšta. Toks tokį pažino, ir Stalinas su Hanlari sutarė veikti išvien. Greit abiejų banditų darbeliai vėl pasidarė žinomi policijai ir ši juodu kad kiek būtų sučiupusi, jeigu Hanlari motina jūdvių nebūtų paslėpusi rūsyje.

Hanlari buvo įsimylėjęs Muchtarovo dukterį ir įžūliai prie jos lindęs; tą pačią mergaitę buvo įsimylėjęs ir su ja susizadėjęs kitas vyrukas, kuris, pastebėjęs Hanlari prie jo mergaitės lendant, jį nudūrė. Josifas Džugašvilius — Stalinas savo vagysčių draugui suruošė iškilmingas laidotuves ir išgarsino jį kaip revoliucininką. Netrukus po to Džugašvilius susipažino su panašaus plauko Baku gyventojais

Asivbeku ir Šamujanu. Panaudodami nužudytojo Hanlari vardą, jie pradėjo agituoti prieš Muchtarovą, kuris savo dukteriai buvo uždraudęs turėti reikalų su minėtoju banditu, o ruošėsi ją išleisti už kokio tai gydytojo. Stalino gauja galų gale priėjo prie veiksmų ir sudegino Muchtarovo namus, bet užtat visi pakliuvo į policijos rankas ir atsėdėjo į kalėjimą. Sėdėdami už virbų, banditai apgalvojo savo darbus ir nusprendė Baku gyventojų akyse pasirodyti ne kaip plėšikai, bet kaip revoliuciniai kovotojai

su kapitalistais. Kai Staliną sluntė į katorgą, stotyje iš vagono pro langą jis išdrožė kalbą, kviesdamas klausančiuosius stoti į revoliucinę kovą prieš Muchtarovą ir jam panašius. Tai taip jaunais banditas Josifas Visarionovičius Džugašvilius pasidarė „pasaulio genijus, visų darbo žmonių tėvas, draugas ir mokytojas Stalinas“.

Vienas raudonosios armijos karininkas kaukazietis, ilgesni laiką gydėsis kažkurioj ten Rygos ligoninė, pasveikęs buvo iškomandiruotas atgal į dalį, bet bolševikams besitraukiant vėl atbėgo į Rygą ir prašėsi leidžiamas čia pasilikti. Jo tėvas gyveno Tiflise, kur savo triukšminga jaunystelę praleido ir Josifas Visarionovičius Džugašvilius — Stalinas.

Minimasis raudonųjų karininkas puikiai pažįsa Staliną

ir jo giminę, ir apie jo gyvenimą jis pateikia būdingų smulkmenų, kurių, deja, netekdavo užtikti tarybinėse „tėvo Salino“ biografijose. Stalino tėvas buvo žemdirbys; jis turėjo vynuogyną ir vyno parduotuvę Tiflise, Golovino gatvėj. Josifas tėvai buvo stačiatikiai gruzainai ir savo sūnų atidavė į dvasinę seminariją. Bet Josifas tingėjo mokytis. Jau nuo pat jaunystės būsimasis „pasaulio proletarų vadas ir tėvas“ buvo įpratęs išsigerti, kaip ir nevienas gruzinas, kurių žemėj

KRONIKA

Kolchozai - ūkininkams pavergti

Puikios filmos Kauno kinuose

Kauniečiai kino mėgėjai dabar tikrai galės pasidžiaugti: nuo šiandien visoj eilėj Kauno kinų pradedamos demonstruoti puikios pastaraisiais metais Vokietijoje pas'atytos filmos, kurių nė vienos dėl bolševikų užsidarymo nuo pasaulio anksčiau negalėjome pamatyti.

Nuo šiandien „Dainos“ kine demonstruojama puiki ir įspūdinga filmas „Omas Krügeris“, kurioj svarbiausią rolę vaidina žymusis vokietis ar istas Emil Janingas. Filmų vaizduojamas burų karas Pietų Afrikoj ir anglų žiaurumai kolonijose. Filma turi lietuviškus parašus. „Kapitol“ kine demonstruojama filmas „Karlo Petersas“, kurioj vaizduojamas žymasis vokietų kolonizatoriaus ir kultūrininko Afrikoj gyvenimas ir veikla. Ši filmas taip pat turi lietuviškus parašus. „Glorioj“ demonstruojama graži istorinė filmas „Šleris“. Tai biografinė filmas iš didžiojo vokietų poe'o Fridricho Šlerio gyvenimo. „Romuvoj“ demonstruojama linksma filmas „Katei“, o Šančiuose — „Lyroj“ ir „Saturne“ — graži filmas iš Vokietijos jaunuomenės gyvenimo „Jaunuoliai“.

Be to, visuose Kauno kinuose demonstruojamos Ufos apžvalgos ir naujaisi fronto vaizdai su lietuviškais įkalbėjimais.

TABAKO PRAMONĖS VEIKLA

KAUNAS. VIII. 7. ELTA. Mūsų tabako pramonė, išskyrus iš jos žydus, kurių šioje branžoje dirbo ypatingai daug, tęsia savo darbą be jokių sutrikimų, dirbdama pilnu apyvimu. Nors įmonės buvusių valdytojų paliktos, be pagalbinį gamybos priemonių, tačiau naujai tabako tresto vadovybei su vokiečių karinių įstaigų parama pavyko jų gauti.

Išskyrus Vilniuje žydų apgadintą gilų fabriką „Ottoman“, visi tabako pramonės fabrikai išliko nepaliesti. Darbas visur vyksta normaliai. Zaliavų tuo tarpu turima pakankamai. Kad darbas nenutruktų, jau dabar stengiamasi jų atsargas papildyti. Siekiant tabako importą kiek galint sumažinti, bus sunaudotas ir krašte auginamas tabakas. Daugiausia tabako auginama pietinėje ir vakarinėje Lietuvos dalyse.

Iš Rygos gauta cigaretėms po-

periaus. Visas kitas papirusų ir cigarečių gamybai reikalingas popierius gaminamas vietoje. Paskutiniu laiku pradėta gaminti ir tabako kemsamoms mašinoms juostas, kurias anksčiau tekdavo importuoti.

Naujoji tabako tresto vadovybė ruošia naujų tabako specialistų lietuvių, nes šioje srityje ligi šiol dirbo beveik be išimties žydai. Kai kurie fabrikai, kaip buv. Br. Salamonių, „Ottoman“ ir kt., bus praplešti. Vilniaus tabako fabriko (VTF) darbininkams šiuo metu statoma higieniška prausykla su dušais. Artimoje ateityje numatoma pastatyti fermentacijos įmonę.

BUVUSIŲ KAUNO KALĖJIMO KALINIŲ ŽINIAI

Tie asmenys, kurie nuo š. m. birželio mėnesio 25 dienos kalėjo Kauno sunkiųjų darbų kalėjime, o išeidami negavo savo pinigų bei vertybės daiktų ir yra padavę pareiškimus vertybėms gauti, turi š. m. rugpiūčio mėn. 11 dieną atvykti į Kauno sunkiųjų darbų kalėjimą, kur jų pretenzijos bus išaiškintos.

RSDK Viršininkas

Į LAISVĖ

Redakcija — Kaunas, Duonelaičio 24, tel. 21414 ir 20530.
Administracija — Kaunas, Duonelaičio 24, tel. 26375 ir 22430.

Valstybinių ir kolektyvinių ūkių kūrimas būtina buvo reikalingas bolševikams valdžioje išsilaikyti. Tai buvo visai ne ekonominė, bet grynai politinė reforma. Bolševizmo vadai labai gerai numanė tos reformos sunkumą ir jai kruopščiai ruošėsi.

Tenka prisiminti, kad net iki pat spalio revoliucijos bolševikai Rusijoje buvo labai negausi ir visuomenėi beveik nepažįstama partija. Bolševizmo vadai į savo partiją verbavo gyvenimo nuskriaustuosius, bet ryžtingus žmones. Visi jie buvo auklėjami atkakliais agitatoriais ir esamosios santvarkos griovikais, o Rusijos darbininkų ir vargingųjų valstiečių tamsios masės, caro ir paskui „demokratinės“ valdžios nevykusi politika, karo metais krašto nualinimas ir plačiųjų gyventojų suoksnų nuskurdinimas, faktiškai pralaimėto karo tęsimas — visa tai sudarė bolševikų griovikiškai agitacijai nepaprastai palankias sąlygas.

Susidarius nepaprastai palankioms sąlygoms, 1917 metų lapkričio mėn. 7 dieną, palyginti, saujelė bolševikų (apie 300.000) milžiniškame krašte įvykdė politinį perversmą ir pagrobė valdžią. Tačiau bolševikams lengviau buvo valdžią pagrobti, negu joje išsilaikyti. Dabar

reikėjo vykdyti masėms duotus žavius pažadus, kurių vieni

buvo sūčiai neįvykdomi, o kiti bolševikai nenorėjo arba nesugebėjo ištesėti.

Turėdami savo rankose valstybės lėšas ir pinigų spausdinamąsias mašinas, paėmę dar gana gausius valdinius ir privačius prekių sandėlius, bolševikai pradėjo linksmai šeiminkavoti: dalino savo uoliesiems šalininkams ir rėmėjams visos tautos darbu sutelktas gėrybes. Bet tose dalybose tedalyvavo mišiečiai, daugiausia darbininkai. Kaimiečiai ne tik dovanai nieko negavo, bet netrukus ir už pinigus arba savo ūkio produktus miestuose nieko negalėjo nusipirkti. Todėl ūkininkai liovėsi vežę į miestus savo sunkaus darbo vaisius. Mišiečiai pradėjo badauti. Dabar bolševikai, jau suorganizavę raudonvardiečių ir čekistų būrius, ėmėsi griežtų priemonių prieš ūkininkus. Baudžiamosios ekspedijos atiminėjo iš ūkininkų dažnai paskutinius maisto išteklius, pasipriešinusius sodžius paversdamos griuvėsiais ir degėsiams. Taip

prasidėjo karp miesto ir kaimo savotiškas karas,

kuris netrukus virto žiauriausiu, trejus metus trukusiu pilietiniu karu. Tą karą bolševikai laimėjo, ir miestuose jų valdžia pusėtinai ištvirtino. Bet paliko palaida ir nepatenkinta kaimiečių jūra, kurioje miestai tesudarė menkas saleles.

Ta didžiuliuose plotuose išsklaidyta, savo pajėgų sutelkti nesugebanti jūra gudžiai bangavo, įvardama bolševizmo vadams didelės baimės ir rūpesčio, kaip tą ūkininkų masę pavergti. Pirmiausia buvo imtasi vargingesnius ūkininkus kurstyti prieš labiau pasiturinčius. Sodžiuose ir miesteliuose buvo organizuojami „kombiedai“ — varguomenės komitetai. Į tuos „kombiedus“ buvo traukiami įvairūs sodžių ir miestelių tinginiai, girtuokliai, mušeikos. Ilgesnį laiką jie ir jų nariai buvo kurstomi prieš pasiturinčius ūkininkus. „Kombiedus“ stipriau suorganizavus, pradėta juos ir apginkluoti. Tokiu būdu buvo vietose sudaryta net ginkluota pajėga prieš ūkininkus.

Taip kruopščiai pasiruošus, buvo paskelbtas ūkių kolektyvinimo bei kolchozų steigimo įsąvymas.

Ūkininkai buvo raginami neva geruoju stoti į kolchozus, bet iš tikrųjų buvo prievarta į juos suvaryti. Ūkininkai, kurie turėjo žemės daugiau kaip 20 hektarų, buvo paskelbti „kulokais“ (buožėmis) ir „lišencais“ — beteisiais. Iš jų buvo atimamas visas ūkis ir turtas, o patys išvaromi iš kolchozo. Dalis tokių „buožių“ buvo išvežta į tuščius Užkaukazės ir Vakarų Sibiro plotus, kiti su šeimomis išmirė badu. Kai kuriems „buožėms“ kombiedai leido pasilikti kolchozuose, tik be balsavimo ir kitų teisių.

Daugelio šimtų tūkstančių pačių darbščiujų, rūpestingųjų ir dorųjų ūkininkų šeimų, apsauktų „buožėmis“, likvidavimas buvo šurpliausia drama, kurią nuo užlenio akių ir ausų bolševikai labai slėpė; joje dalyvavo ir balsia bado mirtimi mirė milijonai niekuo nekaltų vaikų, moterų, senelių.

Likvidavę „buožes“, o mažą žemius ir vidutinius ūkininkus suvarę į kolchozus, bolševikai jautėsi esą ūkininkiją pakankamai pažaboje. Į kolchozus iš miestų buvo pasiūsta čekistų, kurie budriai sekė kiekvieną ūkininkų judesį. Tiems čekistams, kurie nėra buvo kolchozų organizatoriai ir kolchozininkų švietėjai, kolchozai turėjo mokėti geras algas.

Taip buvo įvesa Rusijos ūkininkams negirdėta baudžiava bei vergija.

Kolchozai, nieko ūkio reikaluose nenusimanančių mišiečių čekistų vadovaujami, juose prievarta sugrūstiems ūkininkams pasijutus grynais baudžiauninkais, nedavė gerų derlių ir vaisių. Ir todėl Sovietinė Rusija brido vis į didesnę skurdą, ir net bado šmėkla jai iki paskutinių dienų tebesivaideno. Bet bolševizmo vadai, kuriems terūpi išsilaikymas valdžioje, savo politinį tikslą pasiekė — dešimt milijonų nepatenkintų ūkininkų visiškai pavergė.

ANT. BRUZAS

Radio programa

ŠEŠTADIENIS, VIII. 9.

6.00 Malda, dienos mintys, laikas, žinios, rytinis koncertas; 7.00 Žinios vokiečių kalba; 17.15 Kartojimas žinių, skaitytu 6 val., pranešimai, tolimesnė dienos programa, koncertas. Po koncerto pertrauka iki 12 val., 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus, laikas, žinios, tolimesnė dienos programa; 12.20 Plokštelių muzika; 12.30 Žinios vokiečių kalba; 12.45 Informacijos; 13.00 Vidudienio koncertas; 14.00 Žinios vokiečių kalba; 14.15 Koncerto tęsinys; 15.00 Žinios vokiečių kalba. Po žinių — pertrauka iki 16.00 val.; 16.00 Garsų paradai; 17.00 Žinios vokiečių kalba; 17.10 Dainuoja op. sol. J. Mažeika; 17.30 Kar-

tojimas žinių, skaitytu 12 val., iš laikraščių, pranešimai; 18.00 „Miškas ir lietuvis“. (Senoj ir naujojoj lietuvių poezijoj). Sudarė Antanas Miškinis; 18.30 Griego kūriniai; 19.00 Pranešimai iš fronto, Vyriausios vokiečių karo vadovybės pranešimai ir žinios vokiečių kalba; 20.15 Vokiškai lietuviams; 20.30 Laikas, žinios, pranešimai, programa rytdienai; 21.00 Šokių ir dainos. Atlieka Kauno Radiofono saloninis orkestras ir studentų kvartetas. Dirigentas J. Lechavičius; 22.00 Žinios vokiečių kalba. Po žinių vokiečių kalba, Eltos žinios; 22.30 Programos pabaiga.

Italų pranešimai

ROMA. VIII. 7. ELTA. Vyriausioji karinių pajėgų vadovybė, DNB žiniomis, praneša:

Mūsų torpediniai lėktuvai rytinėje Viduržemio jūros dalyje puolė prieš laivų junginį ir torpedomis pataikė du torpedinių laivų naikintuvus.

Šiaurės Afrikoje vienas priešo dalinys, kuris mėgino pulti mūsų pozicijas rytiniame ruože, mūsų kariuomenės dalių priešpulių buvo priverstas pasitraukti su nuostoliais. Ašies valstybių karo aviacijos junginiai bombardavo Tobruko gynybos įrengimus, sandėlius ir uosto įrengimus, sukeldami gaisrus bei sprogdimus ir taikliai pataikydami vieną uoste buvusį laivą. Be to, buvo numesta bombų į vieną priešo karo aviacijos bazę.

Rytų Afrikoje priešo karinės oro pajėgos pakartotinai bombar-

davo Gondaro gyvenamuosius kvartalus. Tarp vietinių gyventojų yra penki užmušti.

Naktį rugpiūčio 6 d. britų lėktuvai numetė kelias bombas į Augustą ir Kataniją. Vienas asmuo buvo užmuštas, o keli sužeisti.

Vienas mūsų povandeninis laivas, vadovaujamas kapitono lėitenanto Giuliano Prinio, Atlante nuskandino du laivus bendros 11.000 tonų talpos.

NEW YORKAS. E. DNB praneša, kad, Associated Press agentūros žiniomis iš Otavos, Kanados vyriausybė paskelbė, jog uždarytas suomių generalinis konsulas Montrealyje, taip pat uždaryti visi suomių konsulatai Kanadoje. Šio uždarymo priežastis yra ta, kad Suomija dalyvaujanti kare su Sovietų Sąjunga, Vokietijos pusėje.

SPORTAS

SEKMADIENI FUTBOLU RUNGTYNĖS

Sekmadienį, rugpiūčio 10 d., Kauno stadione įvyks futbolo rungtynės tarp Kauno ir Aviacijos ir Kauno Karo Komendantūros komandų. Rungtynių pelnas skiriamas Vokiečių Raudonajam Kryžiui. Pradžia 17 val.

LENGVOSIOS ATLETIKOS KAUNO PIRMENYBĖS

Ryt, šeštadienį, Kauno stadione bus pradėtos Kauno lengvosios atletikos pirmenybės. Pirmenybių pradžia 17 val. Teisėjai prašomi susirinkti 16 val. 30 min.

LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

Šeštadienį ir sekmadienį Kauno aikštynė ruošiamas Kauno miesto lauke teniso pirmenybės. Pirmenybėse dalyvauti užsirašė 20 tenisininkų.

Skubiai reikalingas vaikų vežimėlis. Pranešti tel. 25646 8—11 val., sekmadienį — Ožeskiėnės 16 bt. 2. 287(1)

ku: 16 vyrų ir 4 moterys. Šeštadienį susitikimai pradėdami 16 val. ir sekmadienį 10 val.

KLAUSIMUS ATSAKYMAI I VAKARYKŠČIUS

Atsakymai i vakarykščiūm numery pateiktus klausimus sportinių žinių bagažui patikrinti yra tokie:

1. Paskutinį Pabaltijo futbolo turnyrą, įvykusį Rygoj, 1940 metais, laimėjo Latvija.
2. Australijoj populiarusia sporto šaka yra kriketas.
3. Donald Budge yra tenisininkas.
4. Paskutinės futbolo rungtynės Lietuva — Latvija laimėjo Lietuva 4:3.
5. Susitikimas įvyko Kaune.
6. Birger Ruidas yra norvegas.
7. Europos krepšinio pirmenybėse Kaune dalyvavo: Suomija, Estija, Latvija, Lenkija, Prancūzija, Vengrija, Italija ir Lietuva.
8. Vokietijos 1941 m. futbolo meisteris yra Rapid.
9. Berlyno olimpiadoj Owens nušoko 806 m.
10. Vietrino 3000 m. kliūtiniam bėgime Lietuvos rekordas yra 9:52,1 min.
11. 1932 metų olimpiniai žaidimai buvo Los Angeles mieste.

Smulkūs skelbimai

Mašinraščio, stenografijos ir buhalterijos kursai. Sapiegos 6. Telef. 23727. 213

Ieškau klebonijoj šeiminkės vietos. Siūlyti šio laikraščio administracijai Nr. 254. 254(5)

Vaikų Tbc Ligoninei A. Panemunėje reikalingas prityres buhalteris (ar buh-ė) ir sekretorius - saskaitininkas. Telef. 41220. 247(2)

Varnių valstiaus savivaldybei reikalingas prityres buhalteris, galis savystoviai vesti buhalteriją. Prašymus su gyvenimo aprašymu siūsti savivaldybei ligi š. m. rugsėjo mėn. 1 d. Viršaitis 246(1)

Vitkauskas Jonas, s. Stasio, tarnavęs Vilniuje, vėliau Pabradės poligone. Soferis. Prieš kariuomenę dirbo Kauno Geležinkelio Elektrinėje. Paskutiniiais daviniais, buvo priverstas vežti raudonarmiečius į Minską. Kas žino apie jo likimą, malonėkit pranešti jo broliui Kaunas, Anykščių g. 13, telef. 25695. 559(1)

Parduodamas mažas Paryžiaus firmos „Rene“ pianinas. Šakių - Seinų g. Nr. 14/15. 265(1)

Pirkisu gerai išlaikytą radijo aparatą 5 — 6 lempų. Siūlyti: Šančiai, Estu 21, but. 1, nuo 17,00 iki 19 val. 262(1)

Reikalinga pagyvenusi moteris prie dviejų vaikų. Kreiptis Sasnausko g. 21a, b. 3. Nuo 11 valandos. 258(1)

Skubiai reikalinga namų šeiminkė. Kreiptis Višinskio g. Nr. 35, b. 2. Telef. 22398 257(1)

Reikalingas muzikos mokytojas(ja) (pianistas), gyv. Šančiuose. Kreiptis telef. 41559. 269(1)

A. Panemunėje pamečiau vidaus pasą ir 2000 rublių. Radusį prašau gražinti pasą; 1000 rublių radėjui, o 1000 L. Raudonajam Kryžiui.

A. Vainauskas, Viekšnių g. 4a. A. Panemunė. 268(1)

Š. m. liepos 28 d. apie 10,40 val. Šančiuose, Juozapavičiaus pr. tarp turgavietės ir Geležinkelio tilto pamečiau portfelį su 3275 rb. ir Paramos koop. kuponais. Gražinusiam gerai atlyginsiu. Šančių halės Paramos Vedėjas. 263(1)

Iš rugpiūčio 1 i 2 d. naktį dingo 3 anėkukai: 1 baltas, 1 baltas su juodu rėžiu per nugarą ir 6 juodi. Žinančių prašau pranešti Marvelės g. Nr. 15. Atlyginsiu. 256(1)

Pirkisu baldus mlegamajam, valgomajam ir salonėliui. Siūlyti „I Laisvė“ Administracijai T. A. 277(1)

Parduodamas šaltk. šriubštokas, varstotas, įvairūs įrankiai ir vyr. kišeninis laikrodis „Omega“. Kreiptis Šančiai, Ringuvos g. 6 pas Žlaugienę nuo 17 iki 20 val. 261(1)

DĖMESIO

Leidyklos Knygriškla (buvusios Spaudos Fondo dirbtuvės) Kaune, Vytauto pr. Nr. 23, II aukštas, vėl priima įvairaus masto privačius užsakymus įvairiems knygrišklos, brošiūravimo spaudos, litografijos ir cinkografijos darbams. Šia proga kviečiame istaigas ir privačius asmenis pasinaudoti. Knygrišklos Vedėjas. 220(3)

Noriu keisti baterijinį radijo aparatą „Philips“ firmos 4 lempų i tokios pat firmos tinklinį aparatą. Sužinoti 16 — 18 v. Drobės g. 37, II aukšt. 270(1)

Dviejų asin. šeimai reikalinga mokanti namų ruošą ir virtį darbininkė, bent trup. suprantanti vokiškai arba rusiškai. Eiti iš kiemo, 11—13 ir 16—18 val. Dainavos 2, bt. 2. 272(2)

Mažai šeimai reikalinga švarti, darbšti, sąžininga tarnaitė. Yra daržas ir 4 mėn. vaikas. Kreiptis Kalniečių 87. 273(2)

Vlts. stiklo fabrikui „Aleksotas“ reikalingos gerame stovyje dvi arklų transporto platformos 2 — 3 tonų kėlamosios jėgos. Pirmenybė parduodantiems platformas su arkliais. Dėl kainos — susitarti vietoje. 274(3)

Vlts. Stiklo f-ku „Aleksotas“ skubiai reikalingas prityres tekorius. Atlyginimas mėnesinis. Dėl atlyginimo susitarti vietoje. 275(3)

Skubiai reikalingas malūnininkas - girnų specialistas. Kreiptis i buv. „Kovotojo“ malūno vedėją Aleksote, Minkausko g. Nr. 45. 278(1)

SKELBIMAS

Pranešame, kad visi, atidavę taisyti avalynę artelės „Plaktukas“ dirbtuvėms, privalo iki 1941 m. rugpiūčio mėn. 20 d. atsiimti savo užsakymus.

Iki tos djeonos neatsimta avalynė bus parduota iš varžtynių. Artelė „Plaktukas“ 276(3)

SKELBIMAS

Juozo Ružinskio, gyv. Molėtų g. Nr. 15/20, š. m. VIII - 4 d. pamestą ar pavogtą maisto kortelę laikyti be vertės. Sąžiningam radėjui ar piliečiui, su laikiusiam besinaudojant mano kortele, sumokėsiu 50 rb. 271(1)

Kolektyvinio idiotizmo tvirtovė

Metus žvilgsnį į žemėlapi ir jame atsekus paskutiniųjų aukščiausiosios vokiečių karinės vadovybės pranešimų pateiktus duomenis, gaunasi vaizdas, jog plotas, iš kurio vokiečiai per šešetą karo savaitių išstūmė bolševizmą, yra Prancūzijos teritorijos dydžio. Dabar tos sritys gali prasibraivyti — pasijusti ištrūkusios iš beprotnamio, kuriame jos buvo uždarytos daugiau kaip 20 metų.

Ne betkoks tas beprotnamis. Ištabiliausia ir pikčiausia, kad kaip tik jo administracija nešioja būdingą idiotizmo žymę. Maždaug prieš porą dešimčių metų į savo amžiaus galą išprotėjo pats Leninas, išvydęs idiotinę savo sukurto ir vadovaujamo bolševizmo praktiką. Jeigu jo dabartiniai įpėdiniai Kremliuje (kažin tik, ar vokiečių bombos nebus jų iš ten išvaikę) ir nėra formalūs bepročiai, tai jų kolektyviniai veiksmai ir jų kuriamos gyvenimo formos bei reiškiniai skatina tarti juose glūdint tokių patologių pradų, kuriais apskritė paskiri žmonės normalioje visuomenės santvarkoje izoliuojami, sakysim, psichiatrinėse ligoninėse. Štai, Stalinas; tas gruzinas, kaip pasakoją nevenas jį pažįstas ir su juo reikalų turėjęs užsienietis diplomatas ar laikraštinkas, yra pusėtinai bukaprotis, net ir didžiausiomis pastangomis nesugebėjęs išmokyti nors vienos svetimos kalbos. Bet ne dėl to jis priskaitytinas į psichiatrininkų skalčių. Labiau krinta į akis, kad tasai banditinių polinkių vyras, jaunystėje pradėjęs nuo smulkių vagysčių ir priėjęs ligi bankų apipėsimų bei stambesnių žudymų, dar prieš keletą metų nužudęs savo artimą draugą ir bendradarbį Kirovą ir po to jo garbei dirbamas giedojęs, stovi valdžios viršūnėje ir garbinamas kaip „tautų mokytojas ir proletariato tėvas“. Tokie reiškiniai jau priklausys psichiatrinei sričiai ir yra ne kas kita, kaip didžiausias idiotizmas; jį perkėlę

į kasdieninio gyvenimo masą, gauname šitokią vaizdą: prieš su peiliu besišvaistantį beprotį normalūs praeiviai lenkiasi ir jam pataikauja, nes žino, kad kitaip tau nusuks sprandą. Skirtumas tas, kad Sovietuose pagal jų įprastą sistemą ir idiotizmas nebėra individualus, o kolektyvintas: tenai ano su peiliu besišvaistančio bepročio vaidmenį yra Stalinas kartu su savo kruvinųjų sebrų ir nesuskaitomų čekistų armija.

Jeigu toks bepročių švaistymasis tarp normalių žmonių užtrunka ilgesnį laiką, suprantama, kad ir sveikieji gali pamisti. Mes dar labai gerai atsimename prieš septynetą savaitių — apie birželio mėn. pusę pas mus viešpatavusį terorą ir klaikumą. Tai, ką mes patyrėm ir išgyvenom per tuos metus, tikriausiai — per paskutinįją jų dalį, sovietų tautos kentė jau apie 20 metų. Nė vienas iš 170 milijonų sovietų gyventojų, kad ir tyriausią tarybinę sąžinę turėdamas, vakare eidamas gulti nežinojo, ar sveikas sulauks rytdienos. Kiekvienam ateidavo į galvą mintis: gal mane šianakt paims, išveš, sušaudys; o už ką? — Paklausk beprotį, besiruošiantį smeigti peiliu ramiam praeiviui pašonėn, dėl ko jis taip daro: būkim tikri, jis turės ką paaiškinti, bet jo paaiškinimai tokie pat aiškūs ir įtikinami, kaip ir čekistų paaiškinimai suimamiesiems ir išvežamiesiems. „To reikalauja tarybinės tėvynės interesai“, pabylėjo Paleckis, perteikdamas Kremliui jam padiktuotus lietuvių išvežimo motyvus. Trumpa, aišku ir — dievaži, idiotiška!

Vokiečių karinės jėgos, prasilaužusios pro Stalino linijos spragas, stovi pakeliui į Petrapilį, Maskvos ir Kijevo puolimą. Kovos jau eina ant pačių idiotizmo tvirtovės mūrų, ir toji tvirtovė, su bepročio atkaklumu ir pakrikimu besigindama, laukia neišvengiamo mirtinio smūgio.

Nerimas Turkijoje

Britai telkia kariuomenę Mossulo provincijoje

ANKARA. E. DNB žiniomis, Turkijos politiniuose sluoksniuose

reiškiamas gyvas nerimas dėl didėjančio britų kariuomenės telkimo Mossulo provincijoje.

Nuo Irako pasienio iki Kaukazo srities tėra 120 kilometrų oro li-

nija, ir, nežiūrint kliūčių, kurias sudaro kalnai, Azerbeidžane nutiestas į Tiflisą kelias, tinkamas motorizuotiems junginiams judėti.

Bijomasi, kad Anglija nepaisys Irano ir Turkijos neutralumo, kaip kad darė Sirijoje, jei tikslai jai reikės sudaryti sausumos ryšį su

Sovietų Sąjunga ir paimti svarbius Baku naftos šaltinius. Turkijos vyriausybė, taip pat Teherano vyriausybė, neleidžia abejoti, kad,

jei tik bus pažeistas jų neutralumas, stos gintis su ginklu rankoje.

Anglijos, Amerikos ir Čungkingo Kinijos protestas Tajui

SANCHAJUS. E. DNB žiniomis, Tajų autoritetinguose sluoksniuose pareiškama, kaip iš Bangkoko praneša, kad Didžioji Britanija, Jungtinės Valstybės ir Čungkingo Kinija pareiškusios protestą dėl Tajų Mandžuko pripažinimo.

TOKIO. E. DNB žiniomis, ketvirtadienio vakarinė japonų spauda skelbia žinias apie bendrą Anglijos ir Amerikos protestą Bangkoke prieš įjungimą Tajų į naująją Rytų Azijos santvarką. Laikraštis „Kokumin Šimbun“ šiai žiniai duoda šitokią antraštę: „Naujoji padėtis Tajuje nulems Singapūro likimą“.

IŠ KAI KURIŲ SOVIETŲ PULKŲ PO KAITYNIŲ BELIKO TIK PO 20 AR 30 ŽMONIŲ

BERLYNAS. E. Šimtai tūkstančių sovietų belaisvių didžiųjų Rytų fronto apsupimo mūšiu plotuose, kaip DNB praneša, ištisomis voromis plaukia į belaisvių stovyklas.

Margas tautų mišyns — baltgudžiai, ukrainiečiai, kazokai, kalmukai, kaukaziečiai ir sibiriečiai traukia sudaužytų karo reikmenų užverstomis gatvėmis. Peržiūrint belaisvius, buvo nustatyta, kad daugelis sovietų šaulių pulkų buvo tiek sumušti, jog bepasliko tik po 20 — 30 žmonių. Belaisviai papasakojo, kad iš kai kurių pulkų beliko tik gurguolių, štabų vyrai ir sanitariai. Vėliau ir jie turėję kovoti priešakinėse linijose. Paimtųjų sovietų belaisvių tarpe yra ir daug tokių sovietų armijos karininkų, kurie dar trečias mėnuo tenešioja uniformą. Jie praėję tam tikrus kursus ir tuojau buvę pakelti jaunesniais leitenantais. Tai yra tarnybos laipsnis, atitinkas vokiečių kariuomenės leitenanto laipsnį.

ŠILKINĖS KOJINĖS—DIDŽIAUSIA AMERIKIEČIŲ PROBLEMA

NEW YORKAS. E. Šilkinėse kojinių pareikalavimas per paskuti-

nes keturias dienas New Yorko krautuvėse, kaip DNB iš New Yorko spaudos patiria, 1000% prašoka normalų pareikalavimą. Dauge lyje atveju pastebėti žymūs kainų pakilimai. Associated Press praneša iš St. Louis mugės, jog pirkliai, bijodami, kad pristigs prekių arba pakils kainos, mugėje superka visas šilkinė prekių atsargas. Net biznierių posėdžiai esą atšaukti, kad pirklėjai turėtų daugiau laiko apsirūpinti prekėmis. Moterų drabužių prekyboje pasiekta didžiausia ligšiol apyvarta.

SANCHAJUS. E. Labai daug japonų moterų ir vaikų, kaip DNB patyrė iš Singapuro, iš ten išvyko į Bangkoką. Japonai iš Tajos sostinės išsiunčiami į tėvynę. Japonų firmos Singapure sumažino savo tarnautojų japonų skaičių iki būtiniausio. Kelnuose japonų kolonijos Singapure posėdžiuose buvo aptartos staigus iškraustymo atveju būtinos priemonės.

ITALAI UKRAINOS FRONTE PRADEJO KAITYNES

ROMA. E. DNB praneša, kad Stefano agentūros specialaus korespondento pranešimu, italų kariuomenė Ukrainos fronte trečią dieną prieš pietus įstojo į kaitynes.

MIRĖ RABINDRANATAS TAGORE

AMSTERDAMAS. VIII. 7. ELTA. DNB pateikia Londono radijo žinią, kad praėjusią naktį mirė Rabindranatas Tagore.

Mussolinis apžiūrėjo sūnaus žuvimo vietą

ROMA. VIII. 8. ELTA. DNB praneša: Apžiūrėjęs nelaimės vietą kurioje ketvirtadienį mirė lakūno mirtimi jo sūnus Bruno, Dučė grįžo į ligoninę, kurioje pašarvotį žuvusįjį ir paguldė sužeistieji. Jis atidavė paskutinę pagarbą žuvusiems drauge su jo sūnumi lakūnams ir aplankė sužeistuosius. 17 val. atvyko lėktuvu iš Mimini po nia Mussolinį. Penktadienį Bruno Mussolinio kūnas bus nugabentas į Forlį, o šeštadienį jis bus Cassiano kapinėse palaidotas. Fašistų partijos sekretoriaus įsakymu, pasiuntusio Dučę užuojautos telegramą italų tautos ir fašistų partijos vardu, visi partijos pastatai neribotam laikui iškabino gedulo vėliavas. Popiežius taip pat išreiškė Dučę telegrama giliausią užuojautą.

600 latvių veikėjų išvežta į žiemų tundrą

Du milijonai vergų stato naują geležinkelį

Bolševikinėje spaudoje mes neretai skaitėme pranešimus apie naujų plenių, geležinkelių ir kanalų atidarymą. Pranešimuose visuomet būdavo pabrėžta, kad tarybų valstybė atidavė gyventojams naudotis naujuosius įrengimus, kurių statyboje dalyvavę šimtai tūkstančių ir milijonai „darbo žmonių“. O iš tikrųjų šių naujųjų įrengimų statytojai buvo ir iki paskutiniųjų laikų yra vergai, vadinamieji darbo stovyklose uždaryti politiniai kaliniai, geležinkelių ir kanalų statybos darbams suvežti iš visų tarybinių kalėjimų. Visa tarybinė statyba beveik iš visų yra milijonų iš visų kalėjimų surinktųjų darbas. Žiemų tundrose ir pietų dykumose pastatytieji geležinkeliai ir kanalai yra darbas, kurį nežmoniškose sąlygose ir už vergišką atlyginimą yra atlikę žmonės, kuriuos bolševikai ir žydai išstūmė iš tarybinės visuomenės, kaip nepalankumą ir tarybinei santvarkai kenksmingą elementą. Visa tarybinė statyba remiasi milijonų nekaltų žmonių asaromis, skausmais, krauju ir kaulais.

Tai pavirtina ir š. m. balandžio mėn. išsiuntimas į darbo stovyklas Pečorlagoje 900 Latvijos piliečių. Traukinys su 900 politinių kalinių, kurie buvo nuteisti Latvijoje ir nubauti išsiuntimu į darbo stovyklas, kaip mums praneša vienas šio traukinio palydovas, išvyko ankštyvą balandžio mėn. 25 d. rytą iš Zemitanų stoties. Traukinio maršrutas buvęs: Zemitanai — Zilupė — Ostrovas — Pleskavas — Bologoj's — Jaroslava — Kirovas (buv. Viatka) — Kotlas — Uhta — Kožva ir Pečorlagas, kuris yra už Pečoros upės, už poliarinio lanko, amžino šalčio ir sniego srityje. Iš 900 vežamųjų politinių kalinių apie 600 buvo latvių visuomenės veikėjai. Visi jie buvo vežami blogai apdarentuose prekių vagonuose po 40 — 50 žmonių kiekv. ename. Vežti ir susirgusieji. Kadangi ligoniams buvo

įrengtas tikslai vienas vagonas, tai didesnioji dalis buvo priversta gyventi šaltuose vagonuose. Maisto ir geriamo vandens pristatymas buvęs labai liūdnas. Išvežamuosius lydėję kariniai čekistai ir kiekvienam čekistui buvo įsakytą šauti, jei kuris iš uždarytųjų pasirodytų prie vagono lango. Medicininė pagalba buvusi labai menka. Kiekvieną felčerį žingsnį sekė čekistai. Keliaujant temperatūra nukritusi iki — 25°. Traukinio palydovai čekistai šiltų drabužių nuteistiesiems neišdavė, nors daugelis, rengdamiesi tolimai kelionei, drabužius buvo atidavę kalėjimo administracijai. Dėl šiltų drabužių stokos traukinyje daugelis susirgęs gripu.

Pirmojo traukinio kelivai būvę išlaipinti Kotle, iš kur prasidėjo geležinkelio statymo darbai į žiemius. Kotle išlaipinti senesnio amžiaus politiniai kaliniai, pradėdant 55 met. amžiumi. Iš viso traukinį čia paliko apie 40 asmenų.

Galį dirbti sunkesnį darbą buvę vežami toliau, per Pečoros upę iki Pečorlago. Stovyklos dalyviams reikėję susitalpinti kareivinėse. Maistas išduodamas pagal atliktąjį darbą. Be to, maitinimo normos suskirstytos į 4 grupes. Vis dėlto ir geriausioje grupėje maisto davinys žiemų klimato sąlygose buvo per mažas. Svarbiausia maisto davinyje trūksta riebalų ir vitaminų. Todėl čia plačiai siaučia įvairios ligos, daugiausia cinga. Gelbėdamiesi iš šios ligos, nelaimingieji valgo pušų ir eglių skuojas.

Kotlo — Pečoros geležinkelio statyboje per tundrą iki Arkties vandenyno, prieš Naująją Žemę, dalyvauja apie 2 milijonai žmonių. Ir tai suprantama, nes geležinkelio ilgis siekia 1500 km. Didesnioji gele-

žinkelio statytojų dalis yra gruzinai, armėnai ir kitos Kaukazo tautos. Be to, daug yra ukrainiečių, suomių ir karelių, estų, latvių, lietuvių ir kitų. Maskvos žydu prispaustų tautų. Visi jie čia priversti dirbti neapsakomai sunkiomis aplinkybėmis. Darbas čia nedaug teisiskiria nuo mirties bausmės. Tikslai bolševikų terorui tenka dėkoti už tai, kad 600 latvių, valgydami pelų duoną ir užsigėrdami vandens, poliarinėje tundroje lauzia kelią į Arkties vandenyną, kuriamiejiems skirta rasti savo kapą. Vienintelis išsigelbėjimas — Maskvos tiranijos žlugimas, kuris jau nebetoli.

Toje stovykloje dirba ir mums žinomas veikėjas Kalninis.

Pečoros upės baseino žiemų dalis yra už poliarinio lanko, lygiai

kaip ir visas plotas paliai Arkties vandenyno krantą. Administraciniu atžvilgiu jis priklauso Archangelsko sričiai, į kurią įeina ir Naujoji Žemė, Vaigačas ir kt. salos. Klimatas čia be galo žiaurus. Vidutinė metinė temperatūra — 4 laipsniai šalčio. Saulė žiemos metu ištiesais mėnesiais nepasirodo, o vasaros metu — nenusileidžia. Saulės spindulių galia šiuo laikotarpiu yra labai silpna, nes pakyla ji labai neaukštai. Vis dėlto tundros srityje jau iširpsta sniego dangas ir žemė sušyla ligi amžinai išalusio sluoksnio. Vasaros metu po tundrą klania joja žmonės su žiemų briedžių pulkais, o artinantis žiemai, jie vėl pasitraukia į miškų sritį, kur klimatas kiek palankesnis. Vandenyne pakrantėje įmanoma verstis žvejyba ir jūros žvėrių medžiokle. 1923 m. Pečoros poliariniame baseine rasta akmens anglies sluoksnis. Čia įrengtos kasyklos ir privažiujamieji keliai. (Plg. „Tėvijs“, 1941. VII. 26).

Respublikonų atstovai nusprendė pradėti kovą su Rooseveltu

NEW YORKAS. DNB žiniomis, laikraštis „New York Herald Tribune“ iš Vašingtono praneša, kad viename partijos susirinkime dauguma respublikonų atstovų nutarė kovoti su Rooseveltu „žingsniais į karą“.

Respublikonų partija, sakoma nutarime toliau, atnaujina pažadus, duotus rinkikams 1940 m., kuriais pasižadėjo neleisti Jungtinėms Valstybėms įsikišti į joki svetimą karą, ir reikalauja, kad to paties laikytųsi ir demokratų partija, kuri 1940 m. davė panašius pažadus. Jie pasmerkė visas vyriausybės priemones, kurios gali įtraukti Jungtines Valstybes į karą ir kurių imtasi kongreso neatsiklausus. Su-

sirinkimas tikisi, kad jo pareiškimą parems Amerikos tauta.

AMERIKOS KOMUNISTŲ VILTYTS

NEW YORKAS. E. DNB žiniomis, laikraštis „New York Journal American“ praneša, kad Jungtinių Valstybių komunistų partijos politinis biuras savo slaptame posėdyje nutarė visomis priemonėmis remti Jungtinių Valstybių ginklavimą, kad tuo būdu būtų palaikoma „karo isterija“. Karo isterija sudaro geriausias politines sąlygas, kurias kada nors yra turėjusi komunistų partija. Karui pasibaigus, komunistų partija kontroliuos visų Jungtinių Val-

tybių darbininkus ir geriau, negu bet kada, galės paimti valdžią Jungtinėse Valstybėse.

SOVIETAI GAUS GINKLŲ UŽ DAUG MILIJONŲ DOLERIŲ

VASHINGTONAS. E. DNB pateikia Associated Press žinią, kad Jungtinių Valstybių vyriausybė įsakė „išsaldyti“ daug milijonų dolerių sovietų užsakymams finansuoti. Smulkmenos apie tų sumų dydį kaip „karo paslaptis“ neškelbiamos.

AMSTERDAMAS. E. DNB praneša, kad anglų radijo žiniomis, rugpjūčio 6 d. atstovų rūmuose majoras Lloyd George pranešė, kad įvedamas pieno racionalizavimas.